

Znak: K-1.431.1.40.2024.6.MB
Szczecin, 08 lipca 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w 2021 r. i 2022 r. – dotyczy Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Kamień Pomorski ul. Stary Rynek 1 72-400 Kamień Pomorski
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Stanisław Kuryłło – Burmistrz Gminy Kamień Pomorski
Okres objęty kontrolą	2021-2022
Kontrolerzy	1. Małgorzata Brukwicz – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), 2. Marek Lis – inspektor wojewódzki, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	120/24
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.). – § 7 umowy nr 145/ZPS6/2021 z dnia 26 lutego 2021 r. oraz umowy nr 147/ZPS4/2022 z dnia 7 marca 2022 r. zawartych pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Kamień Pomorski
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność i celowość

Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	2-9 grudnia 2024 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	1. Art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm., Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm., Dz. U. z 2024 r. poz. 1283). 2. Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).
---	--

USTALENIA KONTROLI

Wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” (dalej: Program) na lata 2019-2023 jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (dalej: u.p.s.).

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w jednej z trzech form: w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Przedmiotową kontrolą objęto prawidłowość przyznawania świadczeń w postaci posiłku osobom dorosłym (moduł 2), w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, z uwagi na stwierdzone w trakcie kontroli przeprowadzonej przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego nieprawidłowości w tym zakresie.

1. Udzielenie dotacji

Umowa na realizację zadania w 2021 r.

W dniu 26 lutego 2021 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Kamień Pomorski umowę nr 145/ZPS6/2021 w sprawie dofinansowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa realizacji w 2021 r. rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w zakresie modułów 1 i 2 (dalej: umowa o dotację).

Wysokość dotacji celowej przyznanej Gminie wyniosła **200 000,00 zł**. Anekssem nr 1/2021 z 12 sierpnia 2021 r. do ww. umowy postanowiono, że kwota dotacji wyniesie ogółem **240 000,00 zł**, a udział % wkładu własnego do zadania będzie nie mniejszy niż **60 000,00 zł**, co stanowi **20,00%** przewidywanych kosztów realizacji Programu (**300 000,00 zł**).

W umowie ustalono, że termin realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji to okres **od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.**

(dowód: akta kontroli str. 251-255)

Umowa na realizację zadania w 2022 r.

W dniu 7 marca 2022 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Kamień Pomorski umowę nr 147/ZPS4/2022 w sprawie dofinansowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa realizacji w 2022 r. rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w zakresie modułów 1 i 2.

Wysokość dotacji celowej przyznanej Gminie wyniosła **200 000,00 zł**. Aneksem nr 1/2022 z dnia 16 sierpnia 2022 r. do ww. umowy postanowiono, że kwota dotacji wyniesie ogółem **240 000,00 zł**, a udział % wkładu własnego do zadania będzie nie mniejszy niż **60 000,00 zł**, co stanowi **20,00%** przewidywanych kosztów realizacji Programu (**300 000,00 zł**).

W umowie ustalono, że termin realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji to okres **od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.**

(dowód: akta kontroli str. 256-260)

Dotacje w latach 2021-2022 zostały przyznane, zgodnie z klasyfikacją budżetową w dziale **852** – Pomoc społeczna, rozdziale **85230** – Pomoc w zakresie dożywiania, **§ 2030** – Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin.

W § 1 ust. 2 ww. umów określono, że ze środków przekazywanych w ramach Programu Gmina udziela wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej (dalej: u.p.s.):

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej oraz uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej (moduł 1),
- 2) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 u.p.s., w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym (moduł 2),

w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

(dowód: akta kontroli str. 251-260)

2. Realizacja zadania (moduł 2)

Organizacja dożywiania w 2021 i 2022 r.

Uchwałą nr II/6/18 Rada Miejska w Kamieniu Pomorskim uchwaliła gminny wieloletni program osłonowy „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023, wskazując, że został utworzony w związku z rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu”.

W dniu 30 listopada 2018 r. Rada Miejska w Kamieniu Pomorskim podjęła uchwałę nr II/7/18 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, którą podwyższyła do 150% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 u.p.s., w celu udzielenia wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom i rodzinom wymienionym w Uchwale Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. (Programie).

Rozstrzygnięciem nadzorczym nr P-1.4131.13.2019.AA z dnia 2 stycznia 2019 r. Wojewoda Zachodniopomorski stwierdził nieważność § 1 ww. uchwały NR II/7/18 w zakresie wyrazów „posiłku,” oraz „albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych”. Organ nadzoru orzekł o nieważności uchwały jedynie w części, skutkiem czego pozostała ona w mocy w zakresie „świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności”.

Ponadto w dniu 30 listopada 2018 r. Rada Miejska w Kamieniu Pomorskim podjęła uchwałę nr II/5/18, którą przyjęła, że odstępuje się od żądania zwrotu wydatków za udzielone świadczenie w formie posiłku oraz za udzielone świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych osobom i rodzinom wymienionym w Programie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza wysokości do 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 u.p.s. Z tytułu uchwały wynika, że dotyczy ona wyłącznie osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023).

W wyniku opisanych czynności osiągnięto stan umożliwiający realizację Programu.

(dowód: akta kontroli str. 261-267)

Do realizacji Programu na rzecz osób dorosłych w latach 2021-2022 Gmina Kamień Pomorski wykorzystywała m.in. zawarte w dniu:

- 1) 1 października 2018 r. Porozumienie Nr 18/2018 z Fundacją „Instytut Św. Brata Alberta” z siedzibą w Świnoujściu (72-600 Świnoujście, ul. Śląska 50, NIP: 8551434299); aneksowane trzykrotnie m.in. w zakresie stawki za gorący posiłek;
- 2) 1 października 2018 r. Porozumienie Nr 22/2018 ze Stowarzyszeniem MONAR – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT z siedzibą w Łagiewnikach (72-315 Resko, Łagiewniki 1, NIP: 2530130059); aneksowane trzykrotnie m.in. w zakresie stawki za gorący posiłek;
- 3) 1 listopada 2018 r. Porozumienie Nr 23/2018 ze Stowarzyszeniem DIOGENES – Schronisko dla Osób Bezdomnych z siedzibą w Rynowie (73-150 Łobez, Rynowo 27, NIP: 2530257021); aneksowane dwukrotnie m.in. w zakresie stawki za gorący posiłek;
- 4) 4 stycznia 2021 r. Umowę Nr 3/2021 z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Koło w Kamieniu Pomorskim (72-400 Kamień Pomorski, ul. Garncarska 4, NIP: 9860046644);
- 5) 3 stycznia 2022 r. Umowę Nr 2/2022 z ww. Polskim Stowarzyszeniem...

Na szczeblu gminnym Program – zgodnie z jego postanowieniami – realizowany był przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim (dalej też: OPS).

(dowód: akta kontroli str. 268-288)

Realizacja Programu w 2021 r. i 2022 r.

W każdym roku Gmina wydatkowała w ramach Programu kwotę 300 000,00 zł, na którą składały się 240 000,00 zł dotacji celowej i 60 000,00 środków własnych. Powyższe stanowiło 100,00% przewidywanych kosztów realizacji Programu dla obu lat (zgodnie ze stosownymi umowami zawartymi z Wojewodą Zachodniopomorskim).

Podział poniesionych wydatków na lata i poszczególne formy wsparcia przedstawiono w poniższych tabelach:

Rodzaj świadczenia	Źródła finansowania wydatków poniesionych na zadanie (2021)		
	Ogółem	Dotacja	Środki własne
Posiłek	92 603,59 zł	32 603,59 zł	60 000,00 zł
Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności	207 396,41 zł	207 396,41 zł	0,00 zł
Świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
RAZEM	300 000,00 zł	240 000,00 zł	60 000,00 zł

Rodzaj świadczenia	Źródła finansowania wydatków poniesionych na zadanie (2022)		
	Ogółem	Dotacja	Środki własne
Posiłek	107 999,43 zł	47 999,43 zł	60 000,00 zł
Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności	192 000,57 zł	192 000,57 zł	0,00 zł
Świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
RAZEM	300 000,00 zł	240 000,00 zł	60 000,00 zł

W latach 2021-2022 Jednostka udzielała pomocy w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego, natomiast nie udzielała w formie świadczenia rzeczowego.

(dowód: akta kontroli str. 193-250, 531-550, 1041-1052)

Dobór próby

W toku wcześniejszej kontroli kompleksowej¹, przeprowadzonej przez Wojewodę Zachodniopomorskiego w OPS w Kamieniu Pomorskim w dniach 24-27 października i 2-3 listopada 2022 r., wytypowane zostały osoby (8), na rzecz których realizowane było – w tym samym okresie – wsparcie w dwóch formach przewidzianych Programem, tj. posiłek oraz świadczenie pieniężne.

Na podstawie tego, kontroli w dniach 2-9 grudnia 2024 r. próbie poddano 100% decyzji administracyjnych, którymi zostało przyznane wsparcie w którejś z dwóch ww. form osobom spełniającym łącznie poniższe warunki, tj.:

- 1) wymienionym w punkcie III.2.1. Programu (moduł 2 – dla dorosłych),
- 2) ustalonym za dany rok (2021 lub 2022) na podstawie porównania rejestrów udzielonych świadczeń – poprzez pokrywające się wpisy w rejestrze dotyczącym posiłku i rejestrze dotyczącym świadczenia pieniężnego.

Przy doborze próby wzięto pod uwagę również wsparcie przyznane osobom w kryzysie bezdomności.

Ponadto na podstawie analizy rejestrów udzielonych świadczeń zidentyfikowano jedną wspieraną osobę, w odniesieniu do której koszty posiłku ponoszone były w styczniu danego roku, mimo że dotyczyły grudnia roku poprzedniego.

¹ O której mowa w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285).

Szczegółowe zestawienie doboru próby przedstawia poniższa tabela:

Rok	Liczba osób w rejestrze (posiłek)	Liczba osób w próbie	Liczba osób objętych pogłębioną analizą	Poniesione wydatki (posiłek)	Poniesione wydatki (świadczenie pieniężne)	Poniesione wydatki (łącznie w danym roku)
2021	18	14	10	25 039,00 zł	8 100,00 zł	33 139,00 zł
2022	20	19	12	24 406,70 zł	11 444,00 zł	35 850,70 zł

Łącznie próbą objęto 26 osób, ponieważ większość z nich otrzymała wsparcie zarówno w 2021 r., jak i 2022 r. Natomiast pogłębioną analizą objęto osoby, którym:

- sfinansowane zostały pozaprogramowe posiłki (w tym również niewynikające z wydanych decyzji),
- przyznane zostało wsparcie w dwóch formach na ten sam okres (równolegle).

(dowód: akta kontroli str. 193-250, 289, 291-558, 1029-1069, 1751-1880, 1883)

Analiza próby

W sentencji każdej ze skontrolowanych decyzji jednoznacznie wskazywane były:

- forma wsparcia i okres, na który zostało przyznane,
- miejsce wydawania posiłków / sposób przekazywania świadczenia pieniężnego.

Decyzje jednakże nie zawierały uzasadnienia faktycznego, z którego wynikałaby konieczność zróżnicowania stawek świadczeń dla poszczególnych osób w danym roku lub miesiącu. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień (Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2)).**

W trakcie weryfikacji zwrócono uwagę na przypadki przyznania wsparcia w dwóch formach na ten sam okres, które zbadano pod kątem zasadności i w konsekwencji kwalifikowalności.

W tym zakresie kontrolujący zadali też stosowne pytania. W wyjaśnieniu Burmistrz Gminy wskazał m.in., że:

- „(...) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim w latach 2021-2022 przyznał dla 13 osób w tym samym okresie świadczenia w formie posiłku i świadczenia pieniężnego (...);
- „(...) osoby korzystające z opisywanego wsparcia to osoby starsze, schorowane, w większości wymagające wsparcia osób drugih. Na terenie Kamienia Pomorskiego posiłek w formie jednego gorącego dania obiadowego był przyznawany od poniedziałku do piątku a w pozostałe dni, tj. sobota i niedziela oraz dni świąteczne świadczeniobiorca kupował sobie produkty żywnościowe z przyznanego mu świadczenia pieniężnego (...).”

Kontrolujący przyjęli przytoczone wyjaśnienia z zastrzeżeniem, że mogą one zostać uwzględnione, jeżeli przyznane osobie dorosłej świadczenie pieniężne nie dotyczyło tych samych dni, w których otrzymywała posiłek. Jednoczesna realizacja obu przyznanych świadczeń w tych samych dniach (tzn. obu równolegle zamiast np. naprzemiennie czy uzupełniająco) jest sprzeczna z postanowieniem zawartym w pkt II zd. trzecie Programu, w którym literalnie mowa, że: „W ramach modułu 1 i 2 Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 21-91, 291-316, 318-329, 530-1880)

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji ustalono, że w ramach zadania:

- 1) 5 osobom ze wsparciem w formie posiłku w 2021 roku i 5 osobom w 2022 roku przyznane zostały dodatkowo świadczenia pieniężne, przy czym wsparcie w obu formach było faktycznie realizowane (udzielane) w tym samym czasie (równolegle) – tj. naruszono ww. postanowienia Programu;
- 2) 1 osobie ze wsparciem w formie posiłku w 2021 roku sfinansowane zostało całodienne wyżywienie zamiast jednego gorącego posiłku (tj. niezgodnie z założeniami przewidzianej Programem formy wsparcia, jaką jest posiłek);
- 3) 1 osobie w 2021 roku sfinansowany został 1 posiłek więcej niż wynika to z decyzji, a w 2022 roku 4 osobom łącznie 10 posiłków więcej niż wynika to z decyzji oraz dni roboczych w miesiącu;
- 4) w styczniu 2021 r. poniesiony został wydatek dotyczący posiłków dla 1 osoby za grudzień 2020 r. (tj. za okres niezwiązany z realizacją zadania w 2021 r.), a w styczniu 2022 r. poniesiony został wydatek dotyczący posiłków dla 1 osoby za grudzień 2021 r. (tj. za okres niezwiązany z realizacją zadania w 2022 r.).

(dowód: akta kontroli str. 193-250, 291-329, 530-1750, 1763-1880)

Szczegółowe opisy nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości (Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2)).

3. Ewidencja księgowa zadania

Ewidencja księgowa w 2021 r.

Środki z otrzymanej dotacji celowej na realizację zadania Gmina zaksięgowała na wyodrębnionym koncie księgowym 901-4 (...). Szczegółowa ewidencja wydatków związanych z udzielaną pomocą była prowadzona przez OPS w Kamieniu Pomorskim na wydzielonym koncie księgowym 130-W (...) z podziałem na dożywianie: Program rządowy i zadanie własne.

(dowód: akta kontroli str. 93, 95-96, 98-142, 193-211)

Ewidencja księgowa w 2022 r.

Środki z otrzymanej dotacji celowej na realizację zadania Gmina zaksięgowała na koncie księgowym 901. Szczegółowa ewidencja wydatków związanych z udzielaną pomocą była prowadzona przez OPS w Kamieniu Pomorskim na koncie księgowym 130-1 wg klasyfikacji budżetowej 852-85230-3110 z podziałem na dotację celową DG i środki własne WG.

W wyjaśnieniu Burmistrz Gminy wskazał, że: „W 2022 roku ewidencja została wyodrębniona na koncie 130-1 w kontekście parametrów budżetowych poprzez wybór parametru 852-85230-3110 z podziałem na sposób finansowania:

1. DG – dotacja,
2. WG – własne.

Ze względów technicznych programu oraz potrzeb własnych nie ma możliwości wydzielenia analityki konta 130-1 i to klasyfikacja budżetowa wraz z w/w wymienionymi podziałami jest swoista analityką konta 130-1. Klasyfikacja 852-85230-3110 stosowana była tylko i wyłącznie do rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Kontrolujący przyjęli wyjaśnienie, pomimo, że klasyfikacja budżetowa na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów² ma odmienny cel jej stosowania niż wyodrębnienie ewidencji księgowej. Przedłożona ewidencja księgowa spełnia wymogi określone w § 6 umów o dotację (lata 2021 i 2022), w myśl którego *Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy (...) o rachunkowości (...), w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych*. Przedstawiona ewidencja księgowa umożliwiała kontrolę prawidłowości wykorzystania środków finansowych na realizację zadania.

(dowód: akta kontroli str. 54, 94-95, 143-192, 212-250)

4. Rozliczenie zadania

Rozliczenie zadania za 2021 r.

Na realizację zadania w 2021 r. Gmina Kamień Pomorski otrzymała dotację w kwocie ogółem **240 000,00 zł**. Z przedłożonej ewidencji księgowej wynika, że całkowity koszt zadania wyniósł **300 000,00 zł**. Środki z dotacji zostały wykorzystane w całości.

(dowód: akta kontroli str. 93, 98, 105, 193-211)

W wyniku nieprawidłowości opisanej w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2) stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła **4 339,20 zł**. Powyższe miało wpływ na rozliczenie zadania. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 290-316, 1881-1882)

Rozliczenie zadania za 2022 r.

Na realizację zadania w 2022 r. Gmina Kamień Pomorski otrzymała dotację w kwocie ogółem **240 000,00 zł**. Z przedłożonej ewidencji księgowej wynika, że całkowity koszt zadania wyniósł **300 000,00 zł**. Środki z dotacji zostały wykorzystane w całości.

(dowód: akta kontroli str. 94, 143-144, 156, 212-250)

W wyniku nieprawidłowości opisanej w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2) stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła **4 125,20 zł**. Powyższe miało wpływ na rozliczenie zadania. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 290-316, 1881-1882)

² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2.03.2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. 2022 poz. 513 ze zm.).

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2)

Równoległe przyznanie i realizacja w tym samym czasie wsparcia w dwóch formach

W wyniku analizy przedłożonej w toku kontroli dokumentacji – w tym decyzji administracyjnych, którymi zostało przyznane wsparcie w poszczególnych formach, a także kart świadczeń i związanych z nimi list – stwierdzono, że w 2021 r. pięciu osobom oraz w 2022 r. pięciu osobom – ze wsparciem w formie posiłku – przyznanych zostało dodatkowo łącznie 57 świadczeń pieniężnych, przy czym wsparcie w obu formach było faktycznie realizowane (udzielane) w tym samym czasie (równolegle).

Zasadnym jest dodać, że pkt II zd. trzecie Programu zawiera postanowienie, w którym literalnie mowa o tym, że: „W ramach modułu 1 i 2 Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form (...)”. W opisywanych przypadkach przyznane osobom dorosłym świadczenie pieniężne dotyczyło tych samych dni, w których otrzymywali posiłek. W świetle tego, jednoczesna realizacja obu przyznanych świadczeń w tych samych dniach (tzn. obu równoległe zamiast np. naprzemiennie czy uzupełniająco) jest sprzeczna z ww. postanowieniem Programu.

Dla potrzeb weryfikacji w powyższym zakresie ustalono dni, w których wydawane były gorące posiłki. Następnie wsparcie w formie posiłku zestawiono ze świadczeniami pieniężnymi (w przypadkach przyznania wsparcia w obu formach na ten sam okres).

Zdublowanie udzielonego wsparcia w ramach Programu polegało przede wszystkim na finansowaniu wsparcia w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, które przeznaczone było na te same dni, kiedy dana osoba miała zapewnione wsparcie w formie posiłku.

Szczegóły – oddzielnie dla każdego roku, z uwzględnieniem podziału na poszczególne osoby – przedstawiają poniższe tabele:

a) 2021 r.:

Osoba	Miesiąc	Nr decyzji, którą zostało przyznane wsparcie w formie posiłku	Nr decyzji, którą zostało przyznane wsparcie w formie świadczenia pieniężnego równoległe ze wsparciem w formie posiłku (w ramach Programu)	Wydatki na posiłki	Wypłacone świadczenia pieniężne
1	luty	OPS.5023.6.2021	OPS.5012.S.1.6.2021	418,00 zł	250,00 zł
	marzec			372,00 zł	250,00 zł
	kwiecień	OPS.S.5023.6.1.2021	OPS.S.5012.1.6.1.2021	360,00 zł	100,00 zł
	maj			372,00 zł	100,00 zł
	czerwiec			360,00 zł	100,00 zł
2	styczeń	OPS.5023.S3.2021	OPS.5012.S1.1.2.2021	372,00 zł	100,00 zł
	luty			336,00 zł	100,00 zł
	marzec			372,00 zł	100,00 zł
	kwiecień	OPS.S.5023.3.1.2021	OPS.S.5012.1.3.1.2021	360,00 zł	100,00 zł
	maj			372,00 zł	100,00 zł
	czerwiec			360,00 zł	100,00 zł
	lipiec	OPS.S.5023.3.2.2021	OPS.S.5012.1.3.2.2021	372,00 zł	100,00 zł

	sierpień			372,00 zł	100,00 zł
	wrzesień			360,00 zł	100,00 zł
	październik			372,00 zł	100,00 zł
	listopad			360,00 zł	100,00 zł
	grudzień			372,00 zł	100,00 zł
3	marzec	OPS.5023.S.4.2021	OPS.5012.S.4.2021	372,00 zł	100,00 zł
	kwiecień	OPS.S.5023.4.1.2021	OPS.S.5012.1.4.1.2021	360,00 zł	100,00 zł
	maj			372,00 zł	100,00 zł
	czerwiec			360,00 zł	100,00 zł
4	grudzień	OPS.S.5023.2.2.2021	OPS.S.5012..1.2.2021	279,00 zł	500,00 zł
5	listopad	OPS.S.5023.5.2.2021	OPS.S.5012.5.2.2021	156,00 zł	500,00 zł
	grudzień			186,00 zł	500,00 zł
					3 900,00 zł

b) 2022 r.:

Osoba	Miesiąc	Nr decyzji, którą zostało przyznane wsparcie w formie posiłku	Nr decyzji, którą zostało przyznane wsparcie w formie świadczenia pieniężnego równoległe ze wsparciem w formie posiłku (w ramach Programu)	Wydatki na posiłki	Wypłacone świadczenia pieniężne
1	styczeń	OPS.S.5023.3.2022	OPS.S.5012.1.2022	465,00 zł	50,00 zł
	luty			420,00 zł	50,00 zł
	marzec			465,00 zł	50,00 zł
	kwiecień	OPS.S.5023.3.1.2022	OPS.S.5012.1.1.2022	345,00 zł	50,00 zł
	maj	OPS.S.5023.3.1.2022	OPS.S.5012.1.1.2022	248,00 zł	186,00 zł
	czerwiec	OPS.S.5023.3.3.2022	OPS.S.5012.1.1.2.2022	240,00 zł	186,00 zł
	lipiec	OPS.S.5023.3.3.2022	OPS.S.5012.1.1.2.2022	248,00 zł	186,00 zł
	sierpień			248,00 zł	186,00 zł
2	styczeń	OPS.S.5023.2.2022	OPS.S.5012.1.3.2022	465,00 zł	50,00 zł
	luty			420,00 zł	50,00 zł
	marzec			465,00 zł	50,00 zł
	kwiecień	OPS.S.5023.2.1.2022	OPS.S.5012.1.3.1.2022	450,00 zł	50,00 zł
3	styczeń	OPS.S.5023.4.2022	OPS.S.5012.1.4.2022	465,00 zł	50,00 zł
	luty			420,00 zł	50,00 zł
	marzec			465,00 zł	50,00 zł
	kwiecień	OPS.S.5023.4.1.2022	OPS.S.5012.1.4.1.2022	450,00 zł	50,00 zł
	maj			465,00 zł	50,00 zł
	czerwiec			450,00 zł	50,00 zł
	lipiec	OPS.S.5023.4.2.2022	OPS.S.5012.1.4.2.2022	465,00 zł	50,00 zł
	sierpień			465,00 zł	50,00 zł
	wrzesień			450,00 zł	50,00 zł
	październik	OPS.S.5023.4.3.2022	OPS.S.5012.1.4.3.2022	465,00 zł	50,00 zł
4	styczeń	OPS.S.5023.5.2022	OPS.S.5012.1.5.2022	217,00 zł	200,00 zł
	luty			196,00 zł	200,00 zł
	marzec			217,00 zł	200,00 zł
5	styczeń	OPS.S.5023.6.2022	OPS.S.5012.1.6.2022	217,00 zł	200,00 zł

	luty			196,00 zł	200,00 zł
	marzec			217,00 zł	200,00 zł
	maj			161,00 zł	200,00 zł
	czerwiec			210,00 zł	200,00 zł
	lipiec	OPS.S.5023.6.2.2022	OPS.S.5012.1.6.2.2022	217,00 zł	200,00 zł
	sierpień			248,00 zł	200,00 zł
	wrzesień			240,00 zł	200,00 zł
					3 844,00 zł

W wyjaśnieniach, złożonych w odniesieniu do tego, Burmistrz Gminy wskazał, że:

- „(...) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim w latach 2021-2022 przyznał dla 13 osób w tym samym okresie świadczenia w formie posiłku i świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego), z tego 6 osób przebywało w schroniskach dla osób bezdomnych (...)”;
- „Przyznawanie podwójnych świadczeń w tym samym okresie (w formie posiłku i świadczenia pieniężnego) nie było codzienną praktyką i wynikało z błędnej interpretacji przepisów, obciążenia dodatkowymi zadaniami pracowników oraz ograniczeń spowodowanych pandemią (...)”;
- „Wielokrotnie Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymywał informacje od świadczeniobiorców przebywających w schroniskach o dodatkowe wsparcie na zakup żywności ze względu na niewystarczającą ilość spożywanych posiłków (...)”;
- „(...) Również ze świadczenia pieniężnego świadczeniobiorcy przeznaczali środki finansowe na produkty żywnościowe na śniadania i kolacje.”;
- „(...) Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostka pomocowa starała się w pełni zabezpieczyć podstawową formę wsparcia jaką jest zapewnienie posiłku i żywności. Pomoc jaką przyznawał Ośrodek Pomocy Społecznej często była to jedyna forma wsparcia świadczeniobiorcy.”.

Ponadto w złożonych wyjaśnieniach przedstawione zostały także inne okoliczności dotyczące świadczeniobiorców (natury osobistej), mające uzasadniać przyznanie i realizację w tym samym czasie wsparcia w dwóch formach.

Przeprowadzona przez kontrolujących pogłębiona analiza przedłożonej dokumentacji, a także złożone wyjaśnienia, wskazują, że we wskazanych wyżej przypadkach osoby otrzymywały wsparcie w jednej z trzech form – zgodnie z postanowieniami Programu – czym w praktyce było zapewnienie jednego gorącego posiłku w każdym dniu danego miesiąca, na który świadczenie zostało przyznane. Tym samym wobec wskazanych wyżej beneficjentów (osób dorosłych) cel Programu został osiągnięty. Pomimo tego Gmina uwzględniła do rozliczenia Programu świadczenia pieniężne (zasiłki celowe), które mogły zostać przeznaczone na śniadania i kolacje w tych samych dniach, gdy świadczeniobiorca otrzymywał już wsparcie w formie posiłku. W konsekwencji zdublowania przyznanego wsparcia (dwa świadczenia realizowane jednocześnie) finansowane mogło być całodienne wyżywienie zamiast jednego gorącego posiłku, co – w takim kształcie – nie może być uznane za zgodne z Programem.

Jednocześnie kontrolujący nie negują konieczności dodatkowego (większego) wsparcia świadczeniobiorców w ramach pomocy społecznej, w tym poprzez zapewnienie całodziennego wyżywienia osobom w kryzysie bezdomności. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – sprawy pomocy

społecznej należą do kategorii zadań własnych każdej gminy. Natomiast Program „Posiłek...” stanowi we wstępie, że przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy – w oparciu o określone w nim zasady, o czym mowa dalej. Skutkiem tego Program nie staje się jednak jedynym źródłem finansowania takich zadań. W § 1 ust. 1 obu umów zawartych z Wojewodą Zachodniopomorskim postanowiono, że dotacja celowa przeznaczona jest na realizację działań przewidzianych Programem. Dlatego nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej wykraczające poza Program „Posiłek...” mogą być ponoszone wyłącznie ze środków własnych Gminy.

Zatem wsparcie udzielone następnie świadczeniobiorcom przez Gminę niezgodnie z zasadami przewidzianymi przez Program należy uznać za niezgodne z celami Programu, ponieważ wykracza ono poza ramy w nim przewidziane. Oznacza to, że w opisanym zakresie (równoległe przyznanie i realizacja w tym samym czasie wsparcia w dwóch formach) dotacja wydatkowana została częściowo niezgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 21-55, 291-316, 318-347, 401-428, 462-463, 480-483, 504-515, 530-796, 911-1150, 1250-1391, 1551-1577, 1669-1750)

Odnosząc się do dokonanych ustaleń i udzielonych w związku z nimi wyjaśnień, należy stwierdzić, że w latach 2021-2022 wydatki niekwalifikowalne w ramach Programu, dotyczące udzielenia jednoczesnego wsparcia w więcej niż jednej formie przewidzianej w Programie, wynoszą łącznie 7 744,00 zł – z tego:

- 3 900,00 zł, tj. kwota dotycząca 2021 r.,
- 3 844,00 zł, tj. kwota dotycząca 2022 r.

Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Poniesienie wydatków dotyczących całodziennego wyżywienia zamiast 1 posiłku

W wyniku przeprowadzonej kontroli, w tym w oparciu o:

- decyzję administracyjną nr OPS.5023.6.2021,
- noty księgowe nr:
 - 32/02/21 z dnia 23 lutego 2021 r.,
 - 55/03/21 z dnia 4 marca 2021 r.,

stwierdzono zarazem, że w 2021 r. jednej osobie Jednostka przyznała „świadczenie niepieniężne przeznaczone na opłacenie jednego gorącego posiłku dziennie” (w istocie: wsparcie w formie 1 gorącego posiłku dziennie), lecz zamiast tego poniosła wydatki dotyczące całodziennego wyżywienia.

Zasadnym jest również dodać, że w Programie „Posiłek...” na lata 2019-2023 – zarówno w odniesieniu do jego założeń, jak i do poszczególnych modułów (w tym modułu 2 dla dorosłych) – konsekwentnie używany jest termin „posiłek”, wskazujący na możliwość finansowania tylko jednego posiłku. Program zakłada więc dofinansowanie dotacją celową zadania polegającego na dożywianiu jednym posiłkiem w ciągu dnia. Dlatego też w ramach Programu, przyznając wsparcie w formie posiłku, nie można finansować całodziennego wyżywienia (więcej niż jednego posiłków dziennie).

W opisywanym przypadku stawka za całodziennie wyżywienie wynosiła:

- przez 8 dni: 26,00 zł, w tym 12,00 zł za jeden gorący posiłek (obiad),
- przez 10 dni: 21,00 zł, w tym 12,00 zł za jeden gorący posiłek (obiad).

Z tego wynika, że stawki za pozaprogramowe posiłki wynosiły odpowiednio:

- 14,00 zł (przez 8 dni),
- 9,00 zł (przez 10 dni).

Zatem w 2021 r. wydatek dotyczący pozaprogramowych posiłków (całodziennego wyżywienia zamiast jednego posiłku dziennie) wyniósł łącznie 202,00 zł.

W wyjaśnieniach, złożonych w odniesieniu do tego, Burmistrz Gminy wskazał, że: „Pracownik odpowiedzialny za opisywanie i naliczanie list błędnie zinterpretował kwoty za posiłki w wymienionych notach księgowych, co skutkowało błędnym naliczeniem list i nieprawidłową płatnością.”

(dowód: akta kontroli str. 64-74, 291-316, 318-335, 530-630)

Odnosząc się do dokonanych ustaleń i udzielonych w związku z nimi wyjaśnień, należy stwierdzić, że **w 2021 r. wydatki w łącznej wysokości 202,00 zł nie kwalifikują się do rozliczenia zadania realizowanego w danym roku w ramach Programu.**

Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Przekroczenie zakresu przyznanego wsparcia w formie posiłku

W toku kontroli stwierdzono pojedyncze przypadki, że w ramach Programu rozliczone zostały posiłki przypisane do dni, które nie były objęte zakresem czasowym wsparcia przyznanego decyzją administracyjną.

Ponadto kontrolujący ustalili, że w ramach jednej z zawartych umów posiłki nie były wydawane przez pełny miesiąc kalendarzowy. Potwierdzają to przywołane poniżej wyjaśnienia Burmistrza Gminy:

- „Na terenie Kamienia Pomorskiego posiłek w formie jednego gorącego dania obiadowego był przyznawany od poniedziałku do piątku a w pozostałe dni, tj. sobota i niedziela oraz dni świąteczne świadczeniobiorca kupował sobie produkty żywnościowe z przyznanego mu świadczenia pieniężnego (...);”
- „W ramach umowy zawartej z (...) posiłki były wydawane w dni powszechnie, tj. od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni wolnych od pracy i świąt.”

W świetle powyższego kontrolujący przyjęli więc, że dniem wydania posiłku w miejscu, którego dotyczyła wspomniana wyżej umowa, mógł być jedynie dzień roboczy – w przedziale od poniedziałku do piątku – który nie jest dniem ustawowo wolnym od pracy w rozumieniu ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920).

Z dokonanych w toku kontroli ustaleń wynika, że w 2021 r. jednej, a w 2022 r. czterem osobom sfinansowano – w ciągu dwóch lat – łącznie 11 posiłków więcej niż wynika to z decyzji administracyjnych, którymi zostało przyznane wsparcie (i ze wskazanego w nich okresu, na który je przyznano) lub z dni roboczych w danych miesiącach, kiedy posiłki miały być wydawane.

Szczegóły przedstawia poniższa tabela:

Rok	Miesiąc	Liczba dni w miesiącu (rozliczenie posiłku poza zakresem przyznanego wsparcia)	Dni miesiąca	Stawka za posiłek	Nr decyzji, którą zostało przyznane wsparcie w ramach Programu	Wydatek łącznie w danym miesiącu	Wydatek łącznie w danym roku
2021	maj	1	04.05.2021	9,10 zł	OPS.5023.6.1.2021	9,10 zł	9,10 zł
2022	lut	6	01-04.02.2022 07-08.02.2022	5,50 zł	OPS.5023.36.2022	33,00 zł	55,00 zł
	kwiecień	1	01.04.2022	5,50 zł	OPS.5023.16.1.2022	5,50 zł	
	czerwiec	1	16.06.2022	5,50 zł	OPS.5012.1.83.2.2022	5,50 zł	
	sierpień	1	15.08.2022	5,50 zł	OPS.5023.16.2.2022	5,50 zł	
	sierpień	1	15.08.2022	5,50 zł	OPS.5023.53.2022	5,50 zł	

W wyjaśnieniach, złożonych w odniesieniu do tego, Burmistrz Gminy wskazał, że:
„Przyznanie większej liczby posiłków niż wynika to z decyzji i dni roboczych w danym miesiącu wynika z błędnej weryfikacji otrzymanych faktur przez pracownika opisującego i naliczającego otrzymane dokumenty księgowe.”.

(dowód: akta kontroli str. 21-91, 291-316, 318-329, 366-378, 429-451, 458-461, 493-503, 530-558, 797-910, 1039-1061, 1151-1249, 1392-1550, 1578-1668)

Odnosząc się do dokonanych ustaleń i udzielonych w związku z nimi wyjaśnień, należy stwierdzić, że **wydatki w łącznej wysokości 64,10 zł, z tego:**

- 9,10 zł, tj. kwota dotycząca 2021 r.,
- 55,00 zł, tj. kwota dotycząca 2022 r.,

nie kwalifikują się do rozliczenia zadania realizowanego w danym roku w ramach Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Poniesienie wydatków dotyczących grudnia dopiero w styczniu następnego roku

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, w tym finansowo-księgowej, kontrolujący ustalili, że Jednostka:

- w styczniu 2021 r. (na podstawie noty księgowej nr DŚ.864.255.2020 z dnia 30 grudnia 2020 r., wystawionej na kwotę 228,10 zł),
- styczniu 2022 r. (na podstawie noty księgowej nr DŚ.864.4.2022 z dnia 3 stycznia 2022 r., wystawionej na kwotę 226,20 zł)

poniosła wydatki dotyczące odpowiednio grudnia roku poprzedniego, tzn. okresu niezwiązanego z realizacją zadania w danym roku.

Poniesione wydatki związane były ze wsparciem w formie posiłku dla jednej osoby w kryzysie bezdomności³.

W wyjaśnieniach, złożonych w odniesieniu do tego, Burmistrz Gminy wskazał m.in, że:
„(...) Refundacja za przyznane świadczenia za m-ce: grudzień 2020 r., grudzień 2021 r.

³ Ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały tej osoby znajdowało się na terenie Gminy Kamień Pomorski. Z tego względu Gmina obowiązana była do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu, zgodnie z art. 101 ust. 2 i 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

grudzień 2022 r. następowała w styczniu kolejnego roku. Wielokrotnie pracownicy [OPS w Kamieniu Pomorskim – dop. własny] kontaktowali się (...) o wystawienie noty księgowej w roku, którego dotyczy, ale bezskutecznie. Pracownicy w/w jednostki [jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, która wystawiała noty księgowe – dop. własny] stali na stanowisku, że nota zostanie wystawiona na koniec miesiąca po faktycznym wyliczeniu ilości spożytych posiłków za miesiąc grudzień. Nota była wystawiana (...) w miesiącu styczniu kolejnego roku i po jej otrzymaniu Ośrodek Pomocy Społecznej [w Kamieniu Pomorskim – dop. własny] regulował należność.”

Należy jednak zauważyć, że § 2 umów z Wojewodą postanowiono, że „termin realizacji zadania (...) oraz termin wykorzystania dotacji” ustala się:

- od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. (umowa nr 145/ZPS6/2021),
- od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. (umowa nr 147/ZPS4/2022).

Zatem ze środków Programu – zarówno w 2021 r., jak i 2022 r. – możliwe było sfinansowanie wsparcia (w tym przypadku posiłku) jedynie za dany rok. Tym samym zapłata dotycząca wsparcia udzielonego w poprzednim roku nie mogła nastąpić środkami przeznaczonymi na kolejny rok.

(dowód: akta kontroli str. 52-55, 92, 251-260, 289, 291-317, 530-558, 1039-1061, 1751-1880)

Odnosząc się do dokonanych ustaleń i udzielonych w związku z nimi wyjaśnień, wskazuje się, że **wydatki w łącznej wysokości 454,30 zł, z tego:**

- 228,10 zł, tj. kwota dotycząca 2021 r. (płatność za grudzień 2020 r.),
- 226,20 zł, tj. kwota dotycząca 2022 r. (płatność za grudzień 2021 r.)

nie kwalifikują się do rozliczenia Programu odpowiednio w ww. latach.

Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Podsumowanie nieprawidłowości i wydatków niekwalifikowalnych za lata 2021-2022

Dokonane przez kontrolujących ustalenia wskazują, że **suma dokonanych przez Gminę Kamień Pomorski wydatków, które nie będą zakwalifikowane do rozliczenia zadania realizowanego w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, wyniosła:**

- **w 2021 r.: 4 339,20 zł**
(z 300 000,00 zł przeznaczonych na zadanie, co stanowi **1,45% ogółu wydatków poniesionych w 2021 r.**);
- **w 2022 r.: 4 125,20 zł**
(z 300 000,00 zł przeznaczonych na zadanie, co stanowi **1,36% ogółu wydatków poniesionych w 2022 r.**).

Gmina Kamień Pomorski w latach 2021-2022, podpisując z Wojewodą umowę nr 145/ZPS6/2021 w dniu 26 lutego 2021 r. i umowę nr 147/ZPS4/2022 w dniu 7 marca 2022 r., była zobowiązana do stosowania postanowień Programu.

Wobec tego sfinansowanie – w latach 2021-2022 – w ramach realizacji zadania:

- pozaprogramowych posiłków,
- wsparcia w dwóch formach na ten sam okres, realizowanego w tych samych dniach (równolegle),
- wydatków nie dotyczących zadania w danym roku,

należy uznać za wydatki niekwalifikowalne, które nie mogą być sfinansowane w ramach zadania dofinansowanego z Programu.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą kierownik jednostki kontrolowanej oraz kierownik OPS.

(dowód: akta kontroli str. 251-260, 290-316, 1881-1882)

Szczegółowe rozliczenie w tym zakresie znajdują się poniżej.

Ad 4. Rozliczenie zadania

Rozliczenie zadania w 2021 r.

Gmina Kamień Pomorski wykazała, że na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2021 r. przeznaczyła środki w kwocie ogółem **300 000,00 zł**.

W wyniku nieprawidłowości opisanych w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2), kontrolujący ustalili, że kwota środków kwalifikujących się do rozliczenia Programu wyniosła **295 660,80 zł**. Zgodnie z postanowieniem § 4 ust. 1 umowy o dotację wkład własny Gminy na realizację Programu nie może stanowić mniej niż 20,00% kosztów jego realizacji, zatem dotacja nie może przekroczyć 80,00% tych kosztów. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

1	Całkowity koszt zadania	300 000,00 zł
2	Kwota otrzymanej dotacji	240 000,00 zł
3	% udział planowanej dotacji do kosztu zadania (poz. 2/1*100%)	80,00%
4	Wydatki uwzględnione do rozliczenia zadania	295 660,80 zł
5	Wysokość dotacji należnej dla Gminy (poz. 4*3)	236 528,64 zł
Kwota dotacji do zwrotu (poz. 2-5)		3 471,36 zł

W wyniku kontroli ustalono, że w 2021 r. należna dotacja dla Gminy wynosi **236 528,64 zł**. W związku z tym, kwota dotacji podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wynosi **3 471,36 zł**.

Jednocześnie, mając na uwadze zakwestionowane wydatki, poniesione niezgodnie z zasadami Programu w kwocie **4 339,20 zł**, na które składają się:

- wydatki niekwalifikowalne poniesione niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie **4 330,10 zł**, w tym:
 - 3 900,00 zł – udzielenie pomocy tej samej osobie w formie posiłku i świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku,
 - 228,10 zł – zakwalifikowanie do rozliczenia Programu w 2021 r. wydatków dotyczących posiłków wydanych w grudniu 2020 r.,
 - 202,00 zł – zakwalifikowanie do rozliczenia Programu wydatków poniesionych na pozaprogramowe posiłki (pokryto więcej niż 1 posiłek w danym dniu),
- wydatki niekwalifikowalne poniesione w nadmiernej wysokości w kwocie **9,10 zł** – rozliczenie większej liczby posiłków niż wynika to z dni roboczych w danym miesiącu.

Kontrolujący z wykorzystaniem proporcji ustalili z poszczególnych tytułów należne kwoty do zwrotu. Dane przedstawia tabela.

1	Całkowita kwota dotacji do zwrotu	3 471,36 zł
2	Wydatki niekwalifikowalne - poniesione niezgodnie z przeznaczeniem	4 330,10 zł
3	Wydatki niekwalifikowalne - poniesione w nadmiernej wysokości	9,10 zł
4	Kwota dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem do zwrotu	$\frac{\text{poz. 1} \times 2}{\text{poz. 2}+3} = 3\,464,08 \text{ zł}$
5	Kwota dotacji pobrana w nadmiernej wysokości do zwrotu	$\frac{\text{poz. 1} \times 3}{\text{poz. 2}+3} = 7,28 \text{ zł}$

(dowód: akta kontroli str. 193-211, 251-255, 290-329, 1881-1882)

Poz. 4 tabeli

Dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem

Kwota podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wynosi: 3 464,08 zł

Zgodnie z art. 126 u.f.p. dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczenia środki przekazane z budżetu państwa. Wykorzystanie dotacji z budżetu państwa następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona (art. 168 ust. 4 u.f.p.).

Dotacja celowa została przekazana na określony cel, który powinien być zgodny z założeniami rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (§ 3 ust. 2 umowy o dotację). Dotacja celowa ma charakter publiczny i może być wykorzystana jedynie w sposób ściśle określony, zgodny z przeznaczeniem, na który została udzielona.

Sposób realizacji Programu przez Gminę, tj.: przyznanie w 2021 r. decyzjami administracyjnymi w tym samym okresie, jednocześnie posiłku i zasiłku celowego na zakup posiłku w kwocie 3 900,00 zł, pokrycie pozaprogramowych posiłków w kwocie 202,00 zł wskazuje, że część dotacji nie służyła pokryciu wydatków, na które miała być wykorzystana. W związku z tym dotacja została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem⁴.

Zgodnie z art. 109 ust. 1 u.f.p. ustawa budżetowa jest podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym. Gmina otrzymała dotację na realizację zadania w 2021 r. i na ten rok budżetowy. W styczniu 2021 r. dokonała płatności za posiłki wydane w 2020 r. w kwocie 228,10 zł. Przyznana w 2021 r. dotacja nie była przeznaczona na zadanie zrealizowane w roku poprzednim. Wykorzystanie środków z dotacji na realizację zadania, poza tym okresem traktowane jest jako wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.

W związku z tym, kwota 3 464,08 zł, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 u.f.p. podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

⁴ Brak jest definicji legalnej, czym jest niezgodność z przeznaczeniem. Doktryna prawnicza uznaje, że wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem polega na przeznaczeniu przekazanych beneficjentowi środków finansowych w całości bądź częściowo na realizację innych zadań lub celów niż określone w umowie dotacji (...).

Stosownie do art. 169 ust. 4 u.f.p. zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem (...).

Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 u.f.p. odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Dotacja została przekazana do Gminy w dniu 7.12.2021 r. (ostatnia transza dotacji w 2021 r.).

Zgodnie z art. 9 pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację.

Jednocześnie mając na uwadze art. 26 ust. 1 i 3 ww. ustawy, który stanowi, że jeżeli wykazana kwota nie przekracza jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, tj. kwoty 4 134,02 zł, obowiązującej w 2021 r., **powyższa nieprawidłowość nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych.**

(dowód: akta kontroli str. 1881-1882)

Poz. 5 tabeli

Dotacja pobrana w nadmiernej wysokości

Kwota podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wynosi: 7,28 zł

Zgodnie z art. 126 u.f.p. dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczenia środki przekazane z budżetu państwa. Wykorzystanie dotacji z budżetu państwa następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona (art. 168 ust. 4 u.f.p.).

W świetle dokonanych ustaleń należy stwierdzić, że kwota wydatków poniesionych ze środków dotacji celowej w wysokości 7,28 zł stanowi zgodnie z art. 169 ust. 2 ustawy o finansach publicznych dotację pobraną w nadmiernej wysokości, **ponieważ została wydatkowana w kwocie wyższej niż niezbędna na dofinansowanie danego zadania** (rozliczenie większej liczby posiłków niż wynika to z dni roboczych w danym miesiącu) **w ramach zawartej Umowy o dotację.**

Kwota ta, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została (...) pobrana w nadmiernej wysokości.

(dowód: akta kontroli str. 1881-1882)

Rozliczenie zadania w 2022 r.

Gmina Kamień Pomorski wykazała, że na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2022 r. przeznaczyła środki w kwocie ogółem **300 000,00 zł**.

W wyniku nieprawidłowości opisanych w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2), kontrolujący ustalili, że kwota środków kwalifikujących się do rozliczenia Programu wyniosła **295 874,80 zł**. Zgodnie z postanowieniem § 4 ust. 1 umowy o dotację wkład własny Gminy na realizację Programu nie może stanowić mniej niż 20,00% kosztów jego realizacji, zatem dotacja nie może przekroczyć 80,00% tych kosztów. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

1	Całkowity koszt zadania	300 000,00 zł
2	Kwota otrzymanej dotacji	240 000,00 zł
3	% udział planowanej dotacji do kosztu zadania (poz. 2/1*100%)	80,00%
4	Wydatki uwzględnione do rozliczenia zadania	295 874,80 zł
5	Wysokość dotacji należnej dla Gminy (poz. 4*3)	236 699,84 zł
Kwota dotacji do zwrotu (poz. 2-5)		3 300,16 zł

W wyniku kontroli ustalono, że w 2022 r. należna dotacja dla Gminy wynosi **236 699,84 zł**. W związku z tym, kwota dotacji podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wynosi **3 300,16 zł**.

Jednocześnie, mając na uwadze zakwestionowane wydatki, poniesione niezgodnie z zasadami Programu w kwocie **4 125,20 zł**, na które składają się:

- wydatki niekwalifikowalne poniesione niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie **4 070,20 zł**, w tym:
 - 3 844,00 zł – udzielenie pomocy tej samej osobie w formie posiłku i świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku,
 - 226,20 zł – zakwalifikowanie do rozliczenia Programu w 2022 r. wydatków dotyczących posiłków wydanych w grudniu 2021 r.,
- wydatki niekwalifikowalne poniesione w nadmiernej wysokości w kwocie **55,00 zł** – rozliczenie większej liczby posiłków niż wynika to z dni roboczych w danym miesiącu.

Kontrolujący z wykorzystaniem proporcji ustalili z poszczególnych tytułów należne kwoty do zwrotu. Dane przedstawia tabela.

1	Całkowita kwota dotacji do zwrotu	3 300,16 zł
2	Wydatki niekwalifikowalne - poniesione niezgodnie z przeznaczeniem	4 070,20 zł
3	Wydatki niekwalifikowalne - poniesione w nadmiernej wysokości	55,00 zł
4	Kwota dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem do zwrotu	$\frac{\text{poz. 1} \times 2}{\text{poz. 2}+3} = 3\,256,16 \text{ zł}$
5	Kwota dotacji pobrana w nadmiernej wysokości do zwrotu	$\frac{\text{poz. 1} \times 3}{\text{poz. 2}+3} = 44,00 \text{ zł}$

(dowód: akta kontroli str. 212-250, 256-260, 290-329, 1881-1882)

Poz. 4 tabeli

Dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem

Kwota podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wynosi: 3 256,16 zł

Zgodnie z art. 126 u.f.p. dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczenia środki przekazane z budżetu państwa. Wykorzystanie dotacji z budżetu państwa następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona (art. 168 ust. 4 u.f.p.).

Dotacja celowa została przekazana na określony cel, który powinien być zgodny z założeniami rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (§ 3 ust. 2 umowy o dotację). Dotacja celowa ma charakter publiczny i może być wykorzystana jedynie w sposób ściśle określony, zgodny z przeznaczeniem, na który została udzielona.

Sposób realizacji Programu przez Gminę, tj.: przyznanie w 2022 r. decyzjami administracyjnymi w tym samym okresie, jednocześnie posiłku i zasiłku celowego na zakup posiłku w kwocie 3 844,00 zł wskazuje, że część dotacji nie służyła pokryciu wydatków, na które miała być wykorzystana. W związku z tym dotacja została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem⁵.

Zgodnie z art. 109 ust. 1 u.f.p. ustawa budżetowa jest podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym. Gmina otrzymała dotację na realizację zadania w 2022 r. i na ten rok budżetowy. W styczniu 2022 r. dokonała płatności za posiłki wydane w 2021 r. w kwocie 226,20 zł. Przyznana w 2022 r. dotacja nie była przeznaczona na zadanie zrealizowane w roku poprzednim. Wykorzystanie środków z dotacji na realizację zadania, poza tym okresem traktowane jest jako wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.

W związku z tym, kwota 3 256,16 zł, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 u.f.p. podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 u.f.p. zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, (...).

Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 u.f.p. odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Dotacja została przekazana do Gminy w dniu 30.11.2022 r. (ostatnia transza dotacji w 2022 r.).

Zgodnie z art. 9 pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację.

⁵ Brak jest definicji legalnej, czym jest niezgodność z przeznaczeniem. Doktryna prawnicza uznaje, że wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem polega na przeznaczeniu przekazanych beneficjentowi środków finansowych w całości bądź częściowo na realizację innych zadań lub celów niż określone w umowie dotacji (...).

Jednocześnie mając na uwadze art. 26 ust. 1 i 3 ww. ustawy, który stanowi, że jeżeli wykazana kwota nie przekracza jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania – łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, tj. kwoty 4 434,58 zł, obowiązującej w 2022 r., **powyższa nieprawidłowość nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych.**

(dowód: akta kontroli str. 1881-1882)

Poz. 5 tabeli

Dotacja pobrana w nadmiernej wysokości

Kwota podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wynosi: 44,00 zł

Zgodnie z art. 126 u.f.p. dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczenia środki przekazane z budżetu państwa. Wykorzystanie dotacji z budżetu państwa następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona (art. 168 ust. 4 u.f.p.).

W świetle dokonanych ustaleń należy stwierdzić, że kwota wydatków poniesionych ze środków dotacji celowej w wysokości 44,00 zł stanowi zgodnie z art. 169 ust. 2 ustawy o finansach publicznych dotację pobraną w nadmiernej wysokości, **ponieważ została wydatkowana w kwocie wyższej niż niezbędna na dofinansowanie danego zadania** (rozliczenie większej liczby posiłków niż wynika to z dni roboczych w danym miesiącu) **w ramach zawartej Umowy o dotację.**

Kwota ta, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została (...) pobrana w nadmiernej wysokości.

(dowód: akta kontroli str. 1881-1882)

Podsumowanie zwrotów za lata 2021-2022

Kwoty podlegające zwrotowi do budżetu państwa za lata 2021-2022 przedstawia tabela.

Rok budżetowy	Dotacja:	Kwota dotacji do zwrotu	Data, od której należy liczyć odsetki podatkowe ⁶
2021	Wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem	3 464,08 zł	7.12.2021 r.
	Pobrana w nadmiernej wysokości	7,28 zł	Dzień odebrania wystąpienia pokontrolnego

⁶ Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczącymi dopiero od następnego dnia.

2022	Wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem	3 256,16 zł	30.11.2022 r.
	Pobrana w nadmiernej wysokości	44,00 zł	Dzień odebrania wystąpienia pokontrolnego
Łącznie:		6 771,52 zł	-

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH UCHYBIĘĆ

Ad 2. Realizacja zadania (moduł 2)

Niewskazywanie uzasadnienia dla różnych stawek przyznanych zasiłków celowych

W wyniku analizy przedłożonej w toku kontroli dokumentacji, w szczególności decyzji administracyjnych, którymi zostało przyznane wsparcie, stwierdzono, że w latach 2021-2022 przyznawanie świadczeń pieniężnych (zasiłków celowych) w ramach Programu następowało w sposób niejednolity. Decyzje dotyczące tej formy wsparcia nie zawierały uzasadnienia faktycznego, z którego wynikałaby konieczność zróżnicowania stawek świadczeń dla poszczególnych osób w danym roku lub miesiącu.

Ustalono, że w większości przypadków kwota udzielonego wsparcia wynosiła między 50,00 zł a 250,00 zł, przy czym dominowała kwota 100,00 zł. Ponadto np.:

- 1 osobie przyznano świadczenie w kwocie 900,00 zł (na okres 1 miesiąca); decyzja nr OPS.5012.1.50.6.2022;
- 1 osobie przyznano świadczenie w kwocie 600,00 zł (na okres 1 miesiąca); decyzja nr OPS.S.5012.1.6.3.2022;
- 3 osobom przyznano świadczenie w kwocie po 500,00 zł; decyzje nr:
 - OPS.S.5012.5.2.2021 (na okres 2 miesięcy, przy jednoczesnym wsparciu w formie posiłku – przyznany na te same dni, na które zasiłek),
 - OPS.S.5012.1.2.2021 (na okres 1 miesiąca, przy jednoczesnym wsparciu w formie posiłku – przyznany na te same dni, na które zasiłek),
 - OPS.5012.1.170.2021 (na okres 2 miesięcy, przy jednoczesnym wsparciu w formie posiłku – przyznany na inne dni niż zasiłek);
- 2 osobom przyznano świadczenie w kwocie po 400,00 zł; decyzje nr:
 - OPS.5012.1.10.6.2021 (na okres 1 miesiąca, przy jednoczesnym wsparciu w formie posiłku – przyznany na inne dni niż zasiłek),
 - OPS.5012.1.176.2021 (na okres 2 miesięcy, przy jednoczesnym wsparciu w formie posiłku – przyznany na inne dni niż zasiłek);
- 1 osobie przyznano świadczenie w kwocie 300,00 zł (na okres 2 miesięcy, przy jednoczesnym wsparciu w formie posiłku – przyznany na inne dni niż zasiłek); decyzja nr OPS.5012.1.130.2021.

Kontrolujący zwrócili się z prośbą o wskazanie, jakimi kryteriami kierowano się przy przyznawaniu zasiłków celowych w przedziale kwotowym od 50,00 zł do 900,00 zł. W wyjaśnieniach, złożonych w odniesieniu do tego, Burmistrz Gminy wskazał, że: „Świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego (...) przysługuje osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy oraz w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym. Ze względu na formę uznaniową świadczenia, Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając pomoc kierował się w/w

kryteriami a wysokość świadczenia uzależniona była od sytuacji osobistej i dochodowej konkretnej osoby lub rodziny korzystającej ze wsparcia.”

W odniesieniu do konkretnych osób Burmistrz wskazał również, że pomoc przyznana była na zakup produktów żywnościowych z przeznaczeniem m.in. na dni wolne, kiedy nie były wydawane posiłki. Ponadto w złożonych wyjaśnieniach przedstawione zostały także inne, szczególne okoliczności dotyczące świadczeniobiorców (natury osobistej), mające uzasadniać przyznanie świadczeń pieniężnych w zróżnicowanej wysokości.

Art. 39 ust. 1 u.p.s. stanowi, że w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Przykładowe powody przyznania zawiera zaś ust. 2, a pośród nich znajduje się m.in. pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności. Konstrukcja obu przepisów dopuszcza swobodę organu w podejmowaniu decyzji o przyznaniu pomocy (uznaniowość), lecz wymaga ona stosownego uzasadnienia – tym bardziej, gdy wskazane wyżej różnice w kwotach przyznanych świadczeń pieniężnych dla niektórych osób mogą budzić wątpliwości. Dodatkowo część świadczeń pieniężnych (zasiłków celowych) w ramach Programu przyznana została na te same dni, na które przyznane zostało wsparcie w formie posiłku.

(dowód: akta kontroli str. 21-91, 291-316, 318-529)

Mimo że niewskazywanie uzasadnienia faktycznego w decyzjach administracyjnych nie wpłynęło istotnie na realizację i ostateczne rozliczenie dotacji, to w przypadku większej skali rozdysponowanych środków i np. większej liczby tego rodzaju uchybień mogłoby zaburzyć swoistą rozliczalność w zakresie świadczeń przyznanych w ramach Programu. Dotyczy to szczególnie świadczeń pieniężnych, przy których występuje nie tylko mniejsza rozliczalność i możliwość udokumentowania, ale przede wszystkim ryzyko wykorzystania ich na cele sprzeczne z ideą Programu.

Zdaniem kontrolujących zasadnym jest przyjąć jednolite zasady postępowania oraz stosownie uzasadniać przyznanie wsparcia w danej formie i wysokości (szczególnie w odniesieniu do świadczeń pieniężnych przyznawanych w ramach Programu w drodze zasiłków celowych).

Podsumowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień

Warto też zauważyć, że wyeliminowanie nieprawidłowości i uchybień, stwierdzonych w toku przeprowadzonej kontroli, podniesie transparentność realizowanych zadań o charakterze publicznym, co nie powinno wówczas budzić ewentualnych wątpliwości np. pod kątem finansowym. Natomiast zdolnością (sprawczością) do wspomnianego wyeliminowania ich dysponują:

- Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim,
- Burmistrz Gminy Kamień Pomorski (jako pełniący nadzór nad OPS i jego Kierownikiem).

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	1. Informacja Główniej Księgowej OPS ws. ewidencji księgowej. 2. Informacja z 4 grudnia 2024 r. Kierownika OPS ws. refundacji wydatków dla świadczeniobiorcy. 3. Wyjaśnienia z 27 grudnia 2024 r. Burmistrza ws. realizowanego zadania. 4. Wyjaśnienia z 16 stycznia 2025 r. Burmistrza ws. realizowanego zadania. 5. Wyjaśnienie z 21 stycznia 2025 r. z-cy Burmistrza ws. realizowanego zadania.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w 2020 r. i 2021 r. – dotyczy Programu „Posiłek w szkole i w domu” ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.
Wpis do książki kontroli	Nr 6
Zalecenia	1. Dokonać zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie ogółem 6 720,24 zł, wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi: • od dnia 7 grudnia 2021 r., tj. dnia przekazania ostatniej transzy dotacji z budżetu państwa dla kwoty 3 464,08 zł, • od dnia 30 listopada 2022 r., tj. dnia przekazania ostatniej transzy dotacji z budżetu państwa dla kwoty 3 256,16 zł. Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia. [Art. 169 ust. 1 pkt 1, ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)]. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, tj. dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. 2. Dokonać zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej w kwocie 51,28 zł (kwota 7,28 zł za 2021 r. i kwota 44,00 zł za 2022 r.) wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi począwszy od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, tj. dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej.

	Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia. [Art. 169 ust. 1 pkt 2, ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)]. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. <u>W przypadku realizacji tego rodzaju zadania w przyszłości zalecam:</u> 3. Nie przyznawać w ramach Programu w tym samym czasie dwóch form wsparcia. 4. Zapewnić właściwą realizację Programu, poprzez finansowanie wsparcia w formie tylko jednego posiłku. 5. Do rozliczenia posiłków z Programu przyjmować prawidłową liczbę dni, w których były wydawane posiłki. 6. Wydatki za posiłki w ramach Programu ponosić w terminie realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji określonym w umowie z wojewodą. 7. Przyjąć jednolite zasady postępowania oraz stosownie uzasadniać przyznanie wsparcia w danej formie i wysokości (szczególnie w odniesieniu do świadczeń pieniężnych przyznawanych w ramach Programu w drodze zasiłków celowych).
Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zwroty proszę kierować na właściwe rachunki bankowe Wojewody Zachodniopomorskiego, tj.: nr 87 1010 1599 0056 3013 9135 0000 – dla dotacji, nr 57 1010 1599 0056 3022 3100 0000 – dla odsetek. – Opis dokonywanego przelewu powinien zawierać pełną klasyfikację budżetową, rok w którym uzyskano zwracaną dotację, wskazanie czy jest to zwrot dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (dopisek: <i>dot. WNzP</i>), pobranej w nadmiernej wysokości (<i>dot. PwNW</i>) czy też nienależnie pobranej (<i>dot. NP</i>), a także odniesienie do numeru pisma i daty wystąpienia pokontrolnego.

	– Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia. – Odsetek od dotacji nie nalicza się w sytuacji, gdy ich wysokość przed zaokrągleniem do pełnych złotych nie przekracza 8,70 zł. [Art. 54 §1 pkt 5) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.)]. – Zgodnie z art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 104 ze zm.) niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>